

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ИЗВРШНО ВЕЋЕ
АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ
21000 НОВИ САД

Булевар Михајла Пупина 16
Број: 011-00001/2009
Дана: 26. марта 2009. године

✓ **ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА
ПРОПИСЕ, УПРАВУ И НАЦИОНАЛНЕ
МАЊИНЕ**

Извршно веће Аутономне Покрајине Војводине, на 45. седници одржаној 26. марта 2009. године, размотрило је и прихватило **АНАЛИЗУ ОСТВАРИВАЊА ПРАВА НА СЛУЖБЕНУ УПОТРЕБУ ЈЕЗИКА И ПИСАМА, ПОСЕБНО СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЋИРИЛИЧКОГ ПИСМА, У АУТОНОМНОЈ ПОКРАЈИНИ ВОЈВОДИНИ** и донело следеће

ЗАКЉУЧКЕ

1. Задужује се Покрајински секретаријат за прописе, управу и националне мањине да и даље редовно обавештава Извршно веће Аутономне Покрајине Војводине, о остваривању службене употребе српског језика и ћириличног писма у Аутономној Покрајини Војводини, приликом разматрања анализа, извештаја или информација о остваривању права на службену употребу језика и писама националних мањина у Аутономној Покрајини Војводини.

2. Задужује се Покрајински секретаријат за прописе, управу и националне мањине да и даље у оквиру вршења надзора над применом прописа о службеној употреби језика и писама у Аутономној Покрајини Војводини, редовно контролише и службену употребу српског језика и ћириличног писма, као законске и статутарне обавезе.

Република Србија – Аутономна Покрајина Војводина
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА ПРОПИСЕ, УПРАВУ И НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ

21000 НОВИ САД
Булевар Михајла Пупина 16

**АНАЛИЗА ОСТВАРИВАЊА ПРАВА НА СЛУЖБЕНУ УПОТРЕБУ
ЈЕЗИКА И ПИСАМА, ПОСЕБНО СРПСКОГ ЈЕЗИКА
И ЋИРИЛИЧКОГ ПИСМА, У АУТОНОМНОЈ ПОКРАЈИНИ
ВОЈВОДИНИ**

Нови Сад, фебруар, 2009. године

Претходне напомене

Извршном већу АП Војводине, Кабинету председника, писменим захтевом обратило се **Удружење за заштиту ћирилице српског језика „ЋИРИЛИЦА“** из Новог Сада. Између осталог, у захтеву се тражи „...да се изврши анализа коришћења српског језика и ћириличног писма у АП Војводини и њеним органима и јавним службама“.

Покрајинском секретаријату за прописе, управу и националне мањине, као ресорном секретаријату, из Кабинета председника достављен је захтев да се уради потребна анализа, ради сагледавања и евентуалног полазишта за предузимање одређених активности.

Удружење за заштиту ћирилице српског језика „Ћирилица“ основано је 2001. године са седиштем у Новом Саду. Како се наводи: „Од оснивања до данас, „Ћирилица“ је улагала огромне напоре за спасавање српског писма од потпуног нестајања. Активности су усмерене у више праваца. „Ћирилица“ је деловала према представницима власти, затим према јавности (преко средстава јавног обавештавања и путем организовања разних скупова, културних похода за ћирилицу), припремала је стручне материјале, проспекте, водила кореспонденцију ради обезбеђивања утицаја на државне службе, државнике, политичаре, стручњаке, борила се издавачком делатношћу, организовала научне скупове...“

У оквиру надлежности Покрајинског секретаријата за прописе, управу и националне мањине на вршење надзора над применом прописа којима је регулисана службена употреба језика и писама у АП Војводини, као и на основу стеченог искуства, сачињена је **Анализа остваривња права на службену употребу језика и писама, посебно српског језика и ћириличног писма, у Аутономној Покрајини Војводини.**

Увод – одређивање појма службене употребе језика и писама

Службена употреба језика и писама у мултинационалној, мултикултуралној и мултиконфесионалној Аутономној Покрајини Војводини представља историјску, општу и трајну вредност која се различито испољавала у различитим политичким временима.

Политички тренутак с почетка деведесетих година прошлог миленијума резултовао је доношењем новог Устава Републике Србије, Статута АП Војводине и Закона о службеној употреби језика и писама.

Службеном употребом језика и писама, у смислу овог закона, сматра се употреба језика и писама у раду: државних органа, органа аутономних покрајина, градова и општина, установа, предузећа и других организација кад врше јавна овлашћења.

Такође, службеном употребом језика и писама сматра се употреба језика и писама у раду јавних предузећа и јавних служби, као и у раду других организација кад врше послове утврђене овим законом (чл. 2).

Због непрецизности, недоречености и системске застарелости појединих правних поставки из закона, веома често се у пракси под службеном употребом језика и писама, а посебно српског језика, подразумева и оно што то није, пре свега, у јавној комуникацији (нпр. штампа, новине, телевизија, издаваштво, публицистика). Такво схватање неретко доводи до погрешног поимања службене употребе језика и писама уопште.

На надлежним покрајинским и општинским органима и телима у том периоду, редовно су разматране анализе или информације о остваривању службене употребе језика и писама националних мањина у АП Војводини; у том оквиру сагледавано је исписивање на српском језику и ћириличком писму.

Доношењем републичког закона о утврђивању одређених надлежности аутономне покрајине почетком 2002. године, на територији АП Војводине, у оквиру поверених послова, започело се с вршењем надзора над применом прописа којима је регулисана службена употреба језика и писама, а у том контексту и српског језика и ћириличног писма, на потпуно другачији начин.

Припремљене информације, извештаји о остваривању службене употребе језика и писама у АП Војводини у разним сегментима и тематском обухвату у том периоду редовно су разматрани на покрајинским органима и телима, а у том контексту и остваривање исписивања на српском језику и ћириличком писму. **Ово је први пут да се врши сагледавање само из аспекта остваривања службене употребе српског језика и ћириличног писма.**

I Прописи којима је уређена област службене употребе језика и писама, посебно српског језика и ћириличног писма

Устав Републике Србије („Сл. гласник РС”, бр.98/2006) у члану 10. одређује да су **на подручју Републике Србије у службеној употреби српски језик и ћирилично писмо**, а да се службена употреба других језика и писама уређује законом, на основу Устава Републике Србије.

Претходни **Устав Републике Србије** („Сл. гласник РС”, бр.1/1990), док је важио, у члану 8. утврђивао је **да су у Републици Србији у службеној употреби српскохрватски језик и ћирилично писмо**, а латиничко писмо на начин утврђен законом. Такође, утврђивао је да су на подручјима Републике Србије, на којима живе народности, у службеној употреби **истовремено и њихови језици и њихова писма**, на начин утврђен законом.

Материја службене употребе језика и писама најкомплексније је регулисана републичким **Законом о службеној употреби језика и писама** („Сл. гласник РС”, бр.45/91, 53/93, 67/93, 48/94 и 101/2005); то је једини закон који се у целости бави овим питањима. Тај закон, углавном неизмењен, на снази је већ 18 година (рађене су измене само у вези с висином износа новчаних казни), а донет је у једно постуставно време са одговарајућим циљевима и захтевима. Надлежни покрајински органи и институције, у више наврата и у једном дужем временском периоду, иницирали су његове измене и допуне или су предлагали доношење новог закона, који би на новији, актуелнији и модернији начин регулисао ова питања.

Члан 1. овог закона утврђује да је **у Републици Србији у службеној употреби српскохрватски језик**, који се, када представља српски језички израз, екавски или ијекавски, **назива српским језиком**. У Републици Србији је **у службеној употреби ћирилично писмо**, а латиничко писмо на начин утврђен овим законом. Такође, на подручјима Републике Србије, на којима живе припадници народности, у службеној употреби истовремено са српским језиком јесу и језици и писма народности, на начин утврђен овим законом. То је посебно разрађено у деловима закона који говоре и о службеној употреби латиничког писма, те у деловима који разрађују питања службене употребе језика и писама народности **у односу на службену употребу српског језика и ћириличног писма**.

Службеном употребом језика и писама, у смислу овог закона, нарочито се сматра употреба језика и писама у:

- међусобном усменом и писменом општењу органа и организација, као и њиховој комуникацији са странкама, односно грађанима;
- вођењу поступка за остваривање и заштиту права, дужности и одговорности грађана;

- вођењу прописаних евиденција од стране општинских органа и организација који врше јавна овлашћења на територији општине;

- издавању јавних исправа, као и других исправа које су од интереса за остваривање законом утврђених права грађана;

- остваривању права, дужности и одговорности радника из рада или на основу рада.

Службеном употребом језика и писама сматра се и употреба језика и писама при: исписивању назива места и других географских назива, тргова и улица, назива органа, организација и фирми, објављивању јавних позива, обавештења и упозорења за јавност.

Закон детаљно разрађује начин и обавезу исписивања на српском језику и ћириличком писму, поготово обавезу **исписивања на српском језику и ћириличком писму, пре исписивања** на другим језицима и писмима, осим у изузетним случајевима.

Уредба о утврђивању кућних бројева, означавању зграда бројевима и означавању назива насељених места, улица и тргова („Сл. гласник РС”, бр.110/03) у свом домену регулативе, а посебно одредбама члана 3, одређује да се називи насељених места, улица и тргова исписују у складу са законом којим се уређује службена употреба језика и писама, те законом којим се уређује заштита права и слобода националних мањина у делу којим се уређује службена употреба језика и писама.

Иако је уредба донета пре пет година, веома мало је урађено у њеној реализацији, пре свега, због кадровске и финансијске неприпремљености служби за катастар непокретности Републичког геодетског завода у општинама у Војводини.

Закон о утврђивању одређених надлежности аутономне покрајине („Сл.гласник РС”, бр.6/02,чл.18) предвиђа да аутономна покрајина, путем својих органа, у складу са законом којим се уређује службена употреба језика и писама, ближе уређује службену употребу језика и писама националних мањина на територији аутономне покрајине и врши надзор над применом тих прописа, као и да као поверен посао врши надзор над применом закона из ове области на територији аутономне покрајине. Са вршењем надзора започело се одмах, након доношења закона.

Полазећи од горепомнутих законских овлашћења, Скупштина Аутономне Покрајине Војводине, на седници одржаној 15. маја 2003. године, донела је **Одлуку о ближем уређивању појединих питања службене употребе језика и писама националних мањина на територији Аутономне Покрајине Војводине** („Сл. лист АПВ”, бр. 8/03, у даљем тексту: Одлука). Иако се Одлука више бави мањинским питањима остваривања службене употребе језика и писама, она такође, у складу са законом, утврђује и обавезу исписивања на српском језику и ћириличком писму пре исписивања на осталим језицима и писмима.

Одредбе о службеној употреби језика и писама у раду правосудних и управних органа налазе се у законима којима је регулисан кривични, парнични, управни и прекршајни поступак.

Војска и полиција имају своје одлуке и упутства о коришћењу српског језика и ћириличног писма.

Када је реч о покрајинским прописима, највиши правни акт који регулише ову област јесте **Статут Аутономне Покрајине Војводине** („Сл. лист АПВ”, бр. 17/91), који утврђује употребу српскохрватског језика и ћириличног писма, а латиничког писма на начин утврђен законом.

Поред Одлуке, ову материју делом регулише и **Одлука о вишејезичким обрасцима извода из матичних књига и о начину уписа и исте** („Сл. лист АПВ”, бр. 1/01).

II Српски језик и ћирилично писмо у службеној употреби у раду покрајинских органа

Органи Аутономне Покрајине Војводине су: Скупштина АП Војводине, Извршно веће АП Војводине и органи управе (чл. 5. Статута АП Војводине).

Службеном употребом језика и писама у смислу Закона сматра се употреба језика и писама у раду: државних органа, **органа аутономних покрајина**, градова и општина, установа, предузећа и других организација кад врше јавна овлашћења (чл. 2. ст.1).

У раду органа Аутономне Покрајине Војводине у службеној употреби, **истовремено са српскохрватским језиком и ћириличким писмом**, а латиничким писмом на начин утврђен законом, јесу и мађарски, словачки, румунски и русински језик и њихова писма, као и језици и писма других народности, на начин утврђен законом (чл. 6. Статута АП Војводине).

Пословником Скупштине АП Војводине („Сл.лист АПВ”, бр. 23/02) утврђено је да су у раду Скупштине АП Војводине у службеној употреби, **истовремено са српским језиком и ћириличким писмом**, те латиничким писмом на начин утврђен законом, мађарски, хрватски, словачки, румунски и русински језици и њихова писма (чл. 5).

У **Служби за преводилачке послове** обезбеђено је усмено и писмено превођење са **српског језика и ћириличног писма**, те латиничког у складу са законом, на мађарски, хрватски, румунски, словачки и русински језик и обратно.

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине, осим на **српском језику и ћириличком писму**, објављује се и на мађарском, словачком, румунском и русинском језику и писму.

У досадашњим извештајима или информацијама надлежних покрајинских органа и тела о овим питањима најчешће се констатује **усаглашеност исписивања на српском језику и ћириличком писму с постојећим прописима**. Урађене су нове табле с називима Извршног већа АП Војводине и у истуреним одељењима по Војводини, у складу с језицима и писмима који су у службеној употреби у тим градовима и општинама.

III Српски језик и ћирилично писмо у службеној употреби у градовима и општинама у Аутономној Покрајини Војводини

У члану 2. Закона о службеној употреби језика и писама, утврђено је да се службеном употребом језика и писама сматра употреба језика и писама у раду државних органа, органа аутономних покрајина, **градова и општина**, установа, предузећа и других организација кад врше јавна овлашћења.

Који језик и које писмо ће бити у службеној употреби на територији града, општине или насељеног места, **утврђује се њиховим статутом.**

Статутом града или општине утврђује се службена употреба латиничког писма (чл.8. ст.2).

Језик, односно језици народности, који су у службеној употреби у граду и општини, **утврђују се њиховим статутом** (чл.11,ст.3).

У свим градовима и општинама у АП Војводини, њиховим статутима је утврђена службена употреба српског језика и ћириличног писма (45).

Само српски језик је у службеној употреби у **шест општина** (Инђија, Ириг, Опово, Пећинци, Рума и Сремски Карловци), од тога у **три општине** (Инђија, Ириг и Рума) утврђена је службена употреба **само српског језика и само ћириличног писма.**

Службена употреба **српског језика и латиничког писма** утврђена је у **23 града и општине.**

Поред српског језика и ћириличног писма, у **39** од укупно 45 градова и општина, у службеној употреби су **један или више језика и писама припадника националне мањине**, од тога у **32** града или општине утврђена је службена употреба једног или више језика и писама националне мањине на целој територији, а у осам градова и општина само у појединим насељеним местима.

На територији АП Војводине, **мађарски језик** и писмо су у службеној употреби у 31 градова и општина, **словачки** у 13 **румунски** у десет, **русински** у шест, **хрватски** у четири, а **чешки језик** и писмо је у службеној употреби у општини Бела Црква. У Граду Панчеву у насељеном месту Иваново је још и **бугарски језик** и писмо а насељеном месту Јабука је још и **македонски језик** и писмо, у службеној употреби.

Укупно **пет језика и писама** је услужбеној употреби у Граду Панчеву у његовим појединим насељеним местима, **четири језика и писма** је у службеној употреби у шест градова и општина, **три језика и писма** у 13 градова и општина, а **два језика и писма** су у службеној употреби у 19 градова и општина у АП Војводини.

Веома је значајно што је до јуна 2002. године, на основу Закона о локалној самоуправи, вршено усаглашавање односно доношење нових статута општина и тада је у свим општинама утврђена службена употреба српског језика и ћириличног писма. У складу са законом и новим прописима из ове области, статутима је утврђивана и службена употреба латиничког писма и службена употреба језика и писама

националних мањина, чиме је прекинута шареноликост и различитост у тумачењу законских и статутарних одредби.

Надлежни покрајински органи редовно анализирају и прате извештаје о издавању јавних исправа у општинским органима управе.

При исписивању јавних натписа и назива, још се појављују ситуације на штрб правилне употребе мањинских језика. Исти је случај при исписивању назива улица и тргова у насељеним местима.

IV Надзор над применом прописа о службеној употреби језика и писама, посебно српског језика и ћириличног писма

Већ поменути чланом 18. Закона о утврђивању одређених надлежности аутономне покрајине, предвиђено је да покрајина врши надзор над применом закона из ове области и то као поверени посао.

Пре поверавања вршења овог надзора аутономној покрајини, Закон о службеној употреби језика и писама, је предвиђао (а и сада је тако) да у оквиру свог делокруга надзор врше министарства надлежна за послове управе, саобраћаја, урбанизма и стамбено-комуналних послова, просвете, културе и здравства. Међутим, од ступања тог закона на снагу до 2002. године, тај надзор практично није ни вршен и нису познати случајеви да је икоме изречена нека мера, мада је његово драстично кршење било свакодневна појава.

На основу Одлуке о покрајинској управи („Сл. лист АПВ”, бр. 21/02, пречишћен текст), **ови послови су у делокругу Покрајинског секретаријата за прописе, управу и националне мањине.**

Вршење надзора на територији Аутономне Покрајине Војводине почело је средином маја 2002. године. Пошто републички органи тај надзор нису вршили, морало се поћи од самог почетка, те је било потребно вршити инструктажу, давати објашњења и упутства, опомињати, па тек онда изрицати мере и кажњавати.

У општинама које су посећене, надзор је вршен у скупштини општине, њеним извршним и управним органима и јавним предузећима, проверавањем исписивања назива **на српском језику и ћириличком писму**, а после тога на латничком, ако је у службеној употреби у тој општини, а потом на језику и писму националне мањине, ако је статутом општине утврђено да су у службеној употреби. Контролисало се исписивање обавештења у пријемним канцеларијама и шалтер салама, издавање двојезичких или вишејезичких потврда, уверења или извода, исписивање назива насељених места, улица и тргова, прво **на српском језику и ћириличком писму**, а на латиничком ако је у службеној употреби у тој општини, те на језику и писму националне мањине који су у службеној употреби у тој општини.

Надзор је вршен над субјектима који су у групи **републичких државних органа**, организација и институција, те над организацијама, установама и другима који имају јавну комуникацију са грађанима. Када је почело вршење надзора, као наслеђе

прошлости, називи и потребна јавна обавештења били су исписани најчешће само на српском језику и ћириличком писму. Ови органи и организације углавном се налазе у згради скупштине општине, чији су називи били усклађени са законом и статутом општине. Након издатих решења, велика већина поступила је у складу са законом и статутом општине. У ситуацијама у којима није поступљено по издатом решењу, урађене су прекршајне пријаве. Донете су **судске пресуде којима је потврђена обавеза поступања по решењу** издатом од стране Покрајинског секретаријата за прописе, управу и националне мањине.

Приликом вршења надзора, у седишту самих општина обавезно су посећивана и **поједина насељена места** у којима у израженијем броју живе припадници националних мањина. Надзор је најчешће вршен у месној канцеларији, месној заједници, основној школи, пошти, дому здравља, полицијској станици, дому културе итд.

Проверавано је исписивање назива насељеног места, улица и тргова у складу са законом, одлуком и статутом општине. У једном периоду у овим срединама била је присутна пракса исписивања на српском језику и латиничком писму, те на језику и писму националне мањине, нарочито у општинама где је поред српског језика и ћириличног писма у службеној употреби и латиничко писмо.

Издавани су налози и решења да се назив прво испише на српском језику и ћириличком писму, те на латиничком ако је у службеној употреби, а потом на језику и писму националне мањине који су у службеној употреби у тој средини.

Надзор над остваривањем службене употребе језика и писама у АП Војводини врши се као редовни, контролни и ванредни. Све оно што је непосредним увидом утврђено као чињенично стање – констатује се записницима о извршеном надзору. Тамо где стање није у складу са законом или статутом поједине општине, издаје се решење којим се налаже одговорном лицу или власнику да у одређеном року отклони уочене недостатке и поступи по налогу. Против донетог решења могуће је изјавити жалбу. У највећем броју случајева поступи се по решењу Секретаријата.

У оквиру вршења надзора, редовно се контролише и обавеза првог исписивања на српском језику и ћириличком писму. Ово је посебно значајно у оним општинама у АП Војводини у којима је статутом општине утврђена службена употреба **српског језика и само ћириличног писма** (Инђија, Ириг, Рума и Сремска Митровица – осим насељеног места Стара Бингула у којем су у службеној употреби, поред српског језика и ћириличног писма, хрватски језик и писмо).

Приметна је традиционална пракса исписивања на ћириличком писму код свих оних који су законом обавезни на то.

Неисписивање на српском језику и ћириличком писму, односно исписивање само на српском језику и латиничком писму, приметно је код новоотворених објеката, продавница или фирми. Најчешће су то натписи о делатности, обавештења о радном времену или друга обавештења исписана на улазу у продавницу или фирму или у самим просторијама.

Након урађеног надзора у поменутиим општинама, издато је 15 решења с налогом да се записником констатоване неправилности (исписано на латиничком писму) у датом року исправе односно отклоне. На издата решења ниједан субјект није поднео жалбу.

Контролним надзором утврђено је да је поступљено у складу са издатим решењем, сем у два случаја у општини Сремска Митровица.

У оба случаја, Општинском органу за прекршаје у Сремској Митровици, од стране Покрајинског секретаријата за прописе, управу и националне мањине, марта 2005. године поднети су захтеви за покретање прекршајног поступка. Пред овим судом вођена су два одвојена прекршајна поступка. Један поступак завршен је јула 2006. године, а други новембра 2006. године. **У оба случаја донета су решења којима је утврђена одговорност власника трговинских радњи/комисиона за учињени прекршај, те су кажњени новчаним казнама, у складу са Законом о службеној употреби језика и писама. Наредно је да се поступи по налозима из решења Покрајинског секретаријата за прописе, управу и националне мањине.** Жалбе није било ни у једном случају.

Колико је познато, то је први пут да је неко проглашен кривим и кажњен због неисписивања на српском језику и ћириличком писму, у складу са законом.

V Финансирање службене употребе језика и писама у Аутономној Покрајини Војводини

Средства потребна за остваривање службене употребе језика и писама обезбеђују органи, односно организације у којима се остварују права и обавезе утврђени овим законом (чл.21).

Средства потребна за остваривање права на службену употребу језика и писама обезбеђују државни органи, органи територијалне јединице и јавне службе у којима се остварују права и врше обавезе утврђене Одлуком (чл.12).

Због проблема у финансирању службене употребе језика и писама националних мањина у АП Војводини, већ дуго времена тражи се системско решавање ових питања. Секретаријат је у више наврата у надлежним министарствима Владе Републике Србије иницирао и предлагао системска и дугорочнија решења.

Парцијална решења која се примењују у финансирању у АП Војводини последњих година довела су до позитивних кретања ка схватању и решавању постојећих проблема. У Буџету АП Војводине за 2005. годину, по први пут, планирана су средства за ове намене, а донете су и потребне одлуке. Средства су додељивана, путем конкурса, градовима и општинама у којима су језик и писмо националне мањине у службеној употреби, а таквих је 39 у АП Војводини. У том контексту решавано је и питање службене употребе српског језика и ћириличног писма у тим општинама.

Завршне констатације

1. Службеном употребом језика и писама, па тако и службеном употребом српског језика и ћириличног писма, у складу са позитивним законским прописима, сматра се употреба језика и писма у раду државних органа, органа аутономних покрајина, градова и општина, установа, предузећа и других организација кад врше јавна овлашћења, као и у раду јавних предузећа и других јавних служби. Под службеном употребом језика и писма нарочито се сматра:
  - а) усмено и писмено општење органа и организација међусобно, као и са странкама односно грађанима;
  - б) вођење поступка за остваривање и заштиту права, дужности и одговорности грађанина;
  - в) вођење прописаних евидениција од стране општинских органа и организација које врше јавна овлашћења на територији општине;
  - д) издавање јавних исправа, као и других исправа које су од интереса за остваривање законом утврђених права грађана;
  - е) остваривање права, дужности и одговорности радника из рада или по основу рада.

У овом домену, може се констатовати да се службена употреба српског језика и ћириличног писма у раду државних органа, органа аутономних покрајина, градова и општина, установа, предузећа и других организација кад врше јавна овлашћења у целости поштује. До данас није било притужби у погледу службене употребе српског језика и ћириличног писма у раду ових органа, нити је у надзорима над применом прописа који се односе на службену употребу језика и писама примећено непоштовање законских одредби.

2. Српски језик и ћирилично писмо, користи се нормално и свакодневно, као језик и писмо комуникације (нпр. у средствима јавне комуникације, публицистици, издаваштву, штампи, новинама, телевизији и др.). У складу са позитивним законским прописима ова употреба језика и писма не спада у појам „службене употребе језика и писама“, па се са те тачке и не може сагледавати. Погрешно схватање и тумачење законских одредби којима се регулише службена употреба језика и писама, а која не обухвата област јавног информисања, доводи до погрешног закључка о непоштовању службене употребе српског језика и ћириличног писма у овој области.
3. Српски језик и латиничко писмо се често користи код исписивања назива нових фирми, трговинских радњи, услужних сервиса, локала, ресторана и др., дакле у привредној делатности. Најчешће су то натписи о делатности, обавештења о радном времену или друга обавештења исписана на улазу у продавницу или фирму. У надзору који се врши над применом прописа који се односе на службену употребу језика и писама,

указује се на обавезу исписивања ових назива прво на српском језику и ћириличком писму, а потом и на другим језицима и писмима који су у службеној употреби. Наиме, битно је напоменути, да у складу са позитивним законским прописима привредни субјекти имају право да свој назив односно фирму испишу поред ћириличног и латиничким писмом док се у фирми предузећа, установе и другог правног лица односно радње или другог облика обављања делатности, део који се користи као знак може исписивати и само латиницом. Постојање ове одредбе се може оправдати условима пословања на тржишту роба и услуга и тржишној конкуренцијом коју намећу страна предузећа.

4. Досадашња искуства у суфинансирању пројеката у вези с применом службене употребе језика и писама националних мањина у градовима и општинама у АП Војводини, показала су се као веома добро и корисно решење које треба користити и развијати убудуће и у контексту службене употребе српског језика и ћириличног писма.
5. Постојећи закон о службеној употреби језика и писама и овога пута показао се као превазиђен, непрецизан и системски застарео у поимању правних поставки, јер пракса тражи нове и савременије начине регулисања питања службене употребе језика и писама. Таква пракса неретко доводи до погрешног схватања службене употребе језика и писама уопште.
6. Покрајински секретаријат за прописе, управу и националне мањине наставиће и даље с редовним, ванредним и контролним надзорима над применом прописа којима је регулисана службена употреба српског језика и ћириличног писма, те латиничког у складу са законом, као и језика и писама националних мањина на територији АП Војводине.